

Kokousmuistio: Kuka kuuntelee köyhää? -verkoston Köyhän ääni kuuluviin maakunnissa -hanke tutuksi turkulaisille

Aika ja paikka

Tiistai 28.5.2019 klo 10 - 12
Srk Toimitalo, Turku

Läsnä

Anne Tyni	TST hallituksen varajäsen, työttömien keskusjärjestön varapuheenjohtaja
Arja Tyynelä	Hankekoordinaattori, Köyhän ääni kuuluviin maakunnissa
Jouko Karjalainen	Hanketyöryhmän jäsen ja vieraileva tutkija THL:ssä
Jyrki Rannikko	Diakonian sosiaalinen isännöinti, Syke hanke
Linnéa Partanen	Viestintävastaava, Köyhän ääni kuuluviin maakunnissa
Maria Rumpunen	Toivo hanke, Takuusäätiö
Marita Skippari	Piukka projekti
Satu Kaarmela	Kokemusasiantuntija, pitkäaikaistyötön
Satu Pietilä	Yhteiskunnallisen diakonian työntekijä

Tausta ja idea

Kuka kuuntelee köyhää? -verkoston ydintehtävänä on järjestää keskustelutilaisuuksia, joissa köyhä ja päättäjät kohtaavat samanvertaisina keskustelijoina tiettyyn köyhyysteemaan liittyen. Voidaan siis sanoa, että toiminta on pääasiallisesti tapahtumien järjestämistä.

Keskustelutilaisuuksissa pyrimme kasvokkaiseen kohtaamiseen, jonka myötä toisen asemaan asettuminen on mahdollista. Tavoitteena on tuoda köyhyyttä kokeneiden ääni kuuluviin, niin kunnallisessa, kuin valtakunnallisessa päätöksen teossa. Kokemustieto saatetaan suoraan päättäjille ilman välikäsiä.

Kuka kuuntelee köyhää? -toiminnan ei ole tarkoitus korvata jotakin muuta paikkakunnan toimintaa, vaan tulla lisäksi ja uudeksi toimintamalliksi.

Historia

Kuka kuuntelee köyhää? -verkosto on toiminut vapaaehtoisvoimin jo 11 vuoden ajan Helsingissä. STEA-rahoituksen myötä Köyhän ääni kuuluviin maakunnissa -hankkeella toimintaa istutetaan myös muille paikkakunnille.

Kuka kuuntelee köyhää? -verkosto on kerännyt keskustelutilaisuuksista kokemustietoa köyhyydestä, jota on viety eri eduskuntaryhmille ja peruspalveluministereille. Uskomme, että puheella ja aidolla kohtaamisella saadaan aikaan muutosta.

KUKA KUUNTELEE KÖYHÄÄ?

Keskustelutilaisuuksia on järjestetty Helsingissä yhteistyössä useiden eduskuntaryhmien kanssa. Köyhyyden käsittely ei kuulu ainoastaan tietyille puolueille, vaan yhteistyötä tehdään kaikkien halukkaiden kanssa, esim. Paula Risikko on ollut mukana verkoston perustamisessa. Verkoston muita yhteistyökumppaneita ovat EAPN-fin eli Euroopan köyhyyden vastainen verkosto, Yhteinen keittiö ja Työttömien keskusjärjestö.

Kuka kuuntelee köyhää? -toiminta on tänä vuonna alkanut Jyväskylässä, Tampereella, Seinäjoella ja Hämeenlinnassa. Pohjois-Karjalaan suunnitellaan keskustelutilaisuuden toteuttamista suoratoistopalvelun (striimaus) avulla. Puumalassa alkaa elokuussa toiminta. Hankkeen tiliorganisaationa toimii Suoja-Pirtti ry, jossa on myös 3K toimistotila Helsingissä.

Keskustelutilaisuuden järjestäminen

Keskustelutilaisuutta kannattaa alkaa suunnittelemaan hyvissä ajoin. Suunniteluun otetaan mukaan köyhyyttä kokeneita, joilta tulleet ideat ovat tilaisuuden aiheina.

Kun tilaisuuden aihe on päätetty, aletaan etsiä teemanmukaisia köyhyyttä kokeneita erikoisasantuntijoita. Jos tilaisuuden aihe on lapsiperheköyhyys, niin erikoisasantuntijoiksi etsitään silloin köyhyyttä kokeneita vanhempia, jotka voivat osallistua esim. etunimellä.

Tilaisuus voi olla paneelimuotoinen. Tällöin paneeliin kerätään erikoisasantuntijoiden lisäksi asiantuntijoita ja päättäjiä. Esimerkiksi lapsiperheköyhyys aiheeseen tilaisuuteen voidaan kutsua kunnan lapsiasiainvaltuutettu, sosiaalityöntekijä, kansanedustaja, kirkon diakonian työntekijöitä ym.

On syytä huomata, että tilaisuuden valmisteluun kuluu paljon enemmän aikaa kuin varsinaiseen tilaisuuteen. Erikoisasantuntijoita kannattaa hankkia kaksinkertainen määrä kuin itse tilaisuuteen on suunniteltu, koska usein tulee peruutuksia tai kynnyksiä osallistua.

Asiantuntijoita kannattaa tavata 2-3 kertaa ennen tilaisuutta. Erikoisasantuntijoita kannattaa kuunnella, valmistella, rohkaista ja auttaa jäsentämään kokemuksiaan, että keskusteluun osallistuminen olisi helpompaa. Kommentteja tai kysymyksiä voidaan yhdessä pohtia etukäteen: mitkä olisivat tärkeimpiä asioita nostaa esiin ja millä tavalla? Usein köyhyyttä kokeneilla on negatiivisia tunteita eri instituutioita kohtaan, ja näitä kannattaa käsitellä yhdessä ennen keskustelutilaisuutta. Myös jännittämisestä on hyvä puhua etukäteen.

Palkkioksi keskustelutilaisuuteen osallistumisesta kaikille panelisteille annetaan Kuka kuuntelee köyhää? -logolla varustetut kassit, ja erikoisasantuntijoille annetaan lisäksi 20e lahjakortti. Päättäjiltä kannattaa kysyä jäävätkö he paikalle koko tilaisuuden ajaksi, mikäli he ovat esim. avaamassa tilaisuuden. Paras tilanne olisi jos päättäjät osallistuvat paneeliin tai heidän puheenvuoronsa laitetaan ohjelman loppupuolelle. Kansanedustajien pääsemisen kannalta parhaita päiviä tilaisuuden järjestäminen olisivat maanantai- tai keskiviikkopäivät esimerkiksi klo 17-19.

Tilaisuuden puheenjohtajan tehtävä on pitää huoli ajan kulusta ja jakaa puheenvuoroja tasaisesti. Rauhallisen, asiallisen ja tasavertaisen keskustelun ylläpitäminen on todella tärkeää. Muita tehtäviä tilaisuuden järjestämisessä on tiedottaminen (esim. lehdistötiedote), mainoksen tekeminen ja jakaminen (esim. kirjastoihin), tilan löytäminen, panelistien löytäminen, muistion kirjoittaminen tilaisuuden aikana, tarjoilujen hoitaminen ja yleisön kutsuminen. Provosoivalla tilaisuuden nimellä voi saada huomiota ja herätellä ihmisten kiinnostusta.

KUKA KUUNTELEE KÖYHÄÄ?

Tärkeää on, että köyhyydestä puhutaan suoraan, selkokielellä sekä oikeilla sanoilla eikä käytetä kiertoilmauksia esim. syrjäytynyt tai vähävarainen.

Muuta keskustelua

Miten köyhä määritellään?

- Henkilön oma arvio omasta köyhyydestään on ratkaiseva. Köyhyys määritellään rahan puutteena, mutta huomioiden köyhyyden sosiaaliset vaikutukset esim. yksinäisyys.

Onko kaikista puolueista ollut edustajia paneeleissa?

- On kutsuttu, mutta aina ei ole päässyt ketään, silloin on lähetetty kansanedustajien avustajia tilalle.

Miksi köyhyyttä kokeneiden kannattaa osallistua?

- Toiminta on kansalaisaktivismia, jossa köyhyyttä kokeneet saavat äänensä kuuluviin heille, jotka tekevät työkseen köyhien arkeen liittyviä päätöksiä. Mukana oleminen voi olla myös voimaannuttava kokemus, jossa köyhyyttä kokeneiden omanarvontunto ja osallisuus yhteiskuntaan lisääntyvät. Samalla tapahtuman järjestämisessä oppii monia hyödyllisiä taitoja ja tapaa uusia ihmisiä.

Mahdollisia keskustelutilaisuuden aiheita Turkuun

Miten saa köyhän rahan riittämään?

Aktiivimalli, reseptilääkkeiden omavastuu, terveydenhuollon asiakasmaksut, ulosotto, toimeentulotuen rajalla, lapsiperheet; lasten harrastukset, yksin asuvien köyhyys, työttömyys, bussilippujen alennus, pikavipit eli köyhän sikavipit.

Tukien sekavuus, eri maksupäivät, tukien muutokset ja leikkaukset, omavastuut, eri tuelta toiselle siirtyminen.

Tulevaisuus

Turussa toimiva Valikkoryhmä voisi toimia apuna tiedon jakamisessa ja mainostamisessa.

Suunnitellaan, että kutsutaan Turussa alkaviin 3K kokouksiin enemmän yhteistyökumppaneita ja köyhyyttä kokeneita.

Sovimme, että **Eetu Myllymäki** (eetu.myllymaki@evl.fi) ja **Satu Pietilä** toimivat koolle kutsujina (satu.pietila@evl.fi). Ensimmäistä tilaisuutta suunnitellaan syksyille.

Jakelu: kokouksen osanottajat ja muut kiinnostuneet